

แบบบันทึกการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (KM)
ของชุมชนนักปฏิบัติห้องสมุด (Library COP)
วันพฤหัสบดีที่ 2 มิถุนายน 2559

โดย พัชรินทร์ จำนงเพียร

เทคนิคการสืบค้นฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

- การเตรียมคีย์เวิร์ดในการสืบค้น (Preparing your keywords)
- การใช้เครื่องหมายช่วยในการสืบค้น (Wildcards)
- การสร้างเงื่อนไขเพื่อการสืบค้นโดยใช้ตัวเชื่อม (Operators)
- วิธีการสืบค้น (Search Methods)

1. การเตรียมคีย์เวิร์ดในการสืบค้น (Preparing your keywords)

- คำค้นควรจะเป็นคำนาม (Noun)
- คำพ้องความหมาย คำเหมือนคำคล้าย (Synonym) เช่น hypertension กับ high blood pressure หรือ woman, female, lady, girl เป็นต้น

ยกตัวอย่างเรื่องที่ต้องการสืบค้น คือ “การบำบัดหรือจัดการอาการปวดหลังส่วนล่างแบบเฉียบพลันหรือเรื้อรัง”

คำที่ต้องใช้ในการสืบค้นคือ

- อาการปวดแบบเฉียบพลัน = acute pain
- อาการปวดแบบเรื้อรัง = chronic pain
- หลัง = back
- หลังส่วนล่าง = low back
- การจัดการ = management ตั้งนี้เป็นต้น

2. การใช้เครื่องหมายช่วยในการสืบค้น (Wildcards)

- เครื่องหมายดอกจัน *

ใช้ในการละตัวอักษรตั้งแต่ 0 ตัวอักษรเป็นต้นไป เช่น manag* จะค้นหาทั้ง manage, Manages, manager, management เป็นต้น

- เครื่องหมายคำถาม ?

ใช้แทนที่ตัวอักษรเพียงตัวเดียวเท่านั้น เช่น wom?n จะค้นหาทั้ง woman และ women หรือ fib?? จะค้นหาทั้ง fiber และ fibre

- เครื่องหมายอัฒประกาศ หรือ เครื่องหมายคำพูด “.....”

ใช้ในการค้นหากลุ่มคำตรงตามที่พิมพ์เพื่อไม่ให้คำในการสืบค้นแตก เช่น “long cancer” หรือ “stingless bee” หรือ “hard of hearing” เป็นต้น

- เครื่องหมายวงเล็บ (.....)

ใช้ในการจัดลำดับการสืบค้นก่อน-หลัง คำในวงเล็บจะถูกสืบค้นก่อน เช่น rabies AND (dog OR cat)

3. การสร้างเงื่อนไขเพื่อการสืบค้นโดยใช้ตัวเชื่อม (Operators)

➤ AND ค้นหาทุกคำ เช่น Insulin AND diabetes ผลการสืบค้นจะพบทั้งสองคำนี้

➤ OR ค้นหาลักษณะอย่างหนึ่งคำ อาจเจอแค่คำเดียว หรือเจอทั้งสองคำ เช่น heart OR cardiac

➤ NOT ปฏิเสธการค้นหาคำนี้ เช่น rabies NOT dogs คำที่จะปรากฏในบทความคือ rabies ส่วนคำที่สองคือ dog จะไม่ปรากฏอยู่ในบทความ

➤ NEAR ใช้เพื่อกำหนดคำให้อยู่ใกล้กันภายในจำนวนคำที่กำหนด ทั้งนี้การใช้ตัวเชื่อม NEAR ใช้ได้กับบางฐานข้อมูลเท่านั้น

- NEAR/n : เป็นการตั้งค่าให้คำอยู่ใกล้กันภายในจำนวนคำที่กำหนด สามารถใช้ได้ตั้งแต่ NEAR/1 – NEAR/99

- NEAR/3-5 phrase : กำหนดให้อยู่ภายในกลุ่มคำหรือวลีเดียวกัน

ตัวอย่าง drying NEAR/3 vegetable จะปรากฏผลการสืบค้นที่พบคือคำว่า drying อยู่ในตำแหน่งที่ใกล้กับคำว่า vegetable ภายในหรือไม่เกิน 3 คำ โดยที่ลำดับของคำจะปรากฏคำใดก่อนก็ได้

- NEAR/15 same sentence : กำหนดให้อยู่ภายในประโยคเดียวกัน

ตัวอย่าง drying NEAR/15 vegetable ผลการสืบค้นจะพบว่า drying จะอยู่ในตำแหน่งที่ใกล้กับคำว่า vegetable ภายในไม่เกิน 15 คำ หรือประมาณการว่าทั้งสองคำต้องปรากฏภายในประโยคเดียวกัน โดยที่ลำดับของคำจะปรากฏคำใดก่อนก็ได้

- NEAR/50 same paragraph : กำหนดให้อยู่ภายในย่อหน้าเดียวกัน

ตัวอย่าง drying NEAR/50 vegetable ผลการสืบค้นจะพบว่า drying จะอยู่ในตำแหน่งที่ใกล้กับคำว่า vegetable ภายในไม่เกิน 50 คำ หรือประมาณการว่าทั้งสองคำต้องปรากฏภายในย่อหน้าเดียวกัน โดยที่ลำดับของคำจะปรากฏคำใดก่อนก็ได้

4. วิธีการสืบค้น (Search Methods)

➤ Basic search คือการค้นหาทุกเขตข้อมูล ผลลัพธ์การสืบค้นจะมีปริมาณมากและกว้าง

➤ Advanced search คือการเลือกกำหนดเขตข้อมูลได้ สร้างเงื่อนไขที่ซับซ้อนได้ดี ปริมาณผลการสืบค้นไม่มากและแคบกว่า Basic search